

Albayrak

De **voorzitter**: De vraag over de 100%-controle.

Staatssecretaris **Albayrak**: Een 100%-controle klinkt natuurlijk erg stoer, maar wat is een 100%-controle? Moeten dan alle feestgangers op alle feesten preventief worden gecontroleerd op drugsgebruik? Dat doen wij in Nederland niet. Wij hebben daar ook de mensen niet voor. Wij doen dit gericht. Als je dit met de beperkte capaciteit gericht doet, ben je effectiever dan wanneer je 100% van de partijbezoekende Nederlanders vraagt, een drugstest te doen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Zorgvuldigheid en bedachtzaamheid zijn uiteraard geboden. Natuurlijk moet er goed over juridische aspecten en over consequenties van maatregelen worden nagedacht voordat deze worden getroffen. Deze moeten namelijk overeind kunnen blijven. Toch wordt mij iets te veel het beeld neergezet alsof alles op alles moet wachten. Ik vraag de bewindslieden of in onder meer de preventieve sfeer en de voorlichtings sfeer de kar alvast getrokken kan gaan worden voordat alle andere dingen tot op de zoveelste decimaal achter de komma zijn bedacht.

Staatssecretaris **Bussemaker**: Ik ben het wat dat betreft geheel met de heer Van der Vlies eens: het een hoeft niet op het ander te wachten. Daarom wordt de voorlichting ook geïntensiveerd en daarom wordt zij ook toegespitst op de groepen waarbij de risico's zitten. Daarom werken de verslavingsinstellingen samen. Daarmee willen ze ervoor zorgen dat ze mensen die toch gebruikmaken van dit zeer gevaarlijke goedje, zo snel en zo goed mogelijk kunnen helpen en de kennis daarover kunnen uitbreiden. Wij doen wat wij kunnen doen in de wetenschap dat er al van alles loopt. Als blijkt dat dit onvoldoende is, zullen wij daar zeker op terugkomen.

De heer **Teeven** (VVD): Ik heb een vraag aan de staatssecretaris van Justitie. Het is geen voorgekookte vraag, maar misschien heeft zij een antwoord erop. De staatssecretaris van VWS heeft zonet gezegd dat GHB een zeer gevaarlijk en zeer verwerpelijk goedje betreft dat je niet tot je moet nemen. Als het goedje zo vreselijk gevaarlijk is als de staatssecretaris van VWS zegt, waarom heeft het kabinet het dan op lijst II gezet en niet op lijst I?

Staatssecretaris **Albayrak**: Er is meer kritiek op de lijstindeling dan de vraag of cannabis en GHB op de juiste lijst staan alleen. Dat is precies de reden waarom het kabinet bij het maken van de drugsnota – het is daar nu mee bezig – ook kijkt naar de systematiek. Functioneerde de lijstindeling nog wel? Is cannabis niet inmiddels zo zwaar dat het middel op een andere lijst behoort te staan? De heer Teeven kent die discussie. Dit zal ongetwijfeld consequenties hebben voor de wijze waarop wij met GHB omgaan.

De **voorzitter**: Ik zie dat de heer Teeven nogmaals wil interrumperen, maar dat sta ik echt niet toe.

De heer **Teeven** (VVD): Maar voorzitter, dit is toch geen antwoord?

De **voorzitter**: Ik vind het wel een antwoord.

Vragen van het lid Pechtold aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over **het bericht over de rekenfouten van minister Plasterk**.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter. D66 is altijd verheugd wanneer er meer geld voor onderwijs komt, zeker nadat wij vorige week een beetje teleurgesteld waren. De minister leek toen te vluchten in structuurdiscussies: explosief groeiende studentenaantallen, maar geen geld bij de opening van het academisch jaar. Extra onderwijsinvesteringen worden maar weer vooruit-, vooruit- en vooruitgeschoven.

Verbaasd ben ik dan ook dat een rekenfout van bijna 100 mln. bij de bekostiging van de Nederlandse universiteiten niet direct, of, wat zeg ik, helemaal niet aan de Kamer is gemeld, maar door het ministerie onder de hoed is gehouden. Even voor de goede orde, voor vandaag stond een rekenfout van de minister geagendeerd, maar dat was het volgens mij niet. De universiteiten hebben zelf ooit de verdeelsleutel ontworpen. Dat is alweer even geleden, maar ik mag toch aannemen dat het ministerie wel mee kijkt, de eindverantwoordelijkheid heeft. Ik mag mijn belastingformulieren invullen, maar de Belastingdienst kijkt wel mee en heeft de verantwoordelijkheid. Daarom heb ik de volgende vragen.

Waarom heeft de minister de Kamer niet direct gemeld dat sommige universiteiten tientallen miljoenen te veel en andere universiteiten tientallen miljoenen te weinig hebben gekregen? Is de minister bereid het rapport van accountantskantoor Deloitte, dat al de hele zomer op zijn bureau ligt, vandaag nog aan de Kamer te zenden?

Waarom heeft de minister besloten het te veel betaalde aan universiteiten, zoals die in Tilburg en Maastricht, zonder tegenprestatie daar te laten? Waarom heeft de minister besloten universiteiten die te weinig hebben gekregen, tien tot veertien jaar te laten wachten op het hun toekomende onderwijsgeld? Hoe gaat de minister om met de misgelopen rentelasten over bijna twintig jaar? Klopt het dat de minister een "enveloppe", een potje op het ministerie, van ongeveer 7 mln. voor de komende veertien jaar moet inzetten om deze fout recht te zetten?

D66 is zeer verheugd over de grote toestroom van studenten naar het hoger onderwijs. Mijn fractie gaat graag discussie over structuurwijzigingen aan, maar is vooral van mening dat ieder onderwijsmiljoen goed moeten worden besteed en dat de overheid een betrouwbare partner moet zijn.

Minister **Plasterk**: Voorzitter. Dank aan de Kamer en de heer Pechtold voor de gelegenheid om deze zaak hier toe te lichten.

Bij de invoering van de bachelor-masterstructuur was er sprake van een overgangssituatie. Er wordt immers bekostigd op basis van diploma's. Voorheen was er één diploma, het doctoraal, en er kwamen twee diploma's. Om te voorkomen dat in die overgangperiode instellingen die sneller overgingen op de nieuwe structuur, meer bekostigd werden dan instellingen die dat langzaam deden, is er een overgangsmodel in gang gezet. Dat is overigens gebeurd onder het kabinet-Balkenende II

Plasterk

waarin, voor de geschiedenis, ook D66 deelnemer was. Een van mijn liberale voorgangers heeft die structuur samen met de VSNU afgesproken. De bedoeling daarvan was nadrukkelijk om het budgettair-neutraal te laten plaatsvinden. Het doel was een overgangsstructuur waarvan geen van de instellingen financieel beter dan wel slechter zou worden. Het besluit heeft overigens ook bij de Kamer voorgehangen: het besluit van 15 september 2003.

In 2008 kreeg ik signalen dat de overgangsmaatregel toch niet helemaal budgettair-neutraal zou uitpakken. Toen heb ik het initiatief genomen om dat door een onafhankelijk bureau te laten onderzoeken. Deloitte heeft inderdaad dat onderzoek gedaan. Overigens heb ik dit aan de Kamer gemeld in het wetgevingsoverleg van 8 december 2008. In antwoord op een vraag van de heer Van der Vlies heb ik gezegd dat niet alle instellingen op dezelfde manier vergoed zijn, dat er signalen zijn dat het niet budgettair-neutraal uitpakt, dat ik samen met de VSNU een onderzoek zou laten uitvoeren en dat ik de Kamer daarover zou rapporteren. Het is dus wel gemeld aan de Kamer.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter, zou de minister gewoon de vragen kunnen beantwoorden?

De **voorzitter**: De minister is daar nu echt mee bezig.

Minister **Plasterk**: Ik licht eerst even de gang van zaken toe. Dan zijn de meeste vragen in principe ook beantwoord. Het is belangrijk dat de Kamer de gang van zaken kent.

Uit het onderzoek blijkt dat OCW de overgangsmaatregelen accuraat heeft uitgevoerd, maar dat het inderdaad niet volledig budgettair-neutraal heeft uitgepakt. Ik hecht er wel aan om te zeggen dat er de afgelopen jaren 10 mld. is uitgegeven aan wetenschappelijk onderwijs. Het zit er een tiende van een miljard naast, dus dat is 1%.

Vervolgens is met de VSNU afgesproken – ik moet dit toelichten – dat de instellingen die erop vooruitgingen ...

De **voorzitter**: Volgens mij moet u dat niet maar wilt u het. Ik denk dat het ietsje korter kan en dat u toch wat meer gericht op de vragen van de heer Pechtold kunt antwoorden.

Minister **Plasterk**: De heer Pechtold vroeg: wat doet u met de instellingen die te veel hebben gekregen? De instellingen die te veel hebben gekregen, hebben dat rechtmatig op basis van de AMvB gekregen, dus het is juridisch onmogelijk om dat terug te halen. De instellingen die minder hebben gekregen dan destijds was beoogd door het kabinet, hebben zich bij mij gemeld en gezegd: wij missen enkele tientallen miljoenen ten opzichte van wat wij hadden verwacht. Je zou kunnen zeggen: dat is dan vette pech. Ik ben echter gaan zitten met die instellingen en heb bekeken of ik in staat was om bijvoorbeeld de Technische Universiteit Delft – een belangrijke universiteit in het land – een vergoeding te bieden. Daarover heb ik afspraken gemaakt met alle universiteiten. Twee weken geleden heb ik de laatste handtekening daaronder gekregen van de laatste universiteiten. Bijvoorbeeld van de Technische Universiteit Delft, waarvan de voorzitter zegt: akkoord, ook met het feit dat ik in de loop van de komende veertien jaar, maar het liefst tien jaar, probeer om het ontstane gat

alsnog te dichten. Ik ben blij dat alle universiteiten ermee kunnen leven.

Afsluitend zeg ik dat mijn les hieruit is dat een grote stelselwijziging waarbij je probeert om niemand erop achteruit te laten, er altijd toe leidt dat sommige instellingen er een beetje op vooruitgaan zodat het netto altijd geld kost. Ik ben in staat om dit de komende jaren binnen de begroting op te vangen. Verder zal ik de Kamer het rapport van Deloitte toesturen. Het was mijn voornemen om dat te doen zodra ik alle handtekeningen had; die heb ik nu. Ik stuur dit toe samen met het rapport, zodat de Kamer het nog een keer kan lezen.

De heer **Pechtold** (D66): Ik vind het vervelend dat een lang en van tevoren ingestudeerd antwoord van de minister betekent dat van de zes vragen die ik gesteld heb, er drie helemaal niet worden beantwoord, bijvoorbeeld die over de rentelasten. Klopt het van dat potje van 7 mln.? De minister zegt dat anderen akkoord zijn, maar "Delft" is helemaal niet akkoord. Waarom heeft de minister het ons niet direct toegezegd?

Minister **Plasterk**: Dat is onjuist.

De heer **Pechtold** (D66): Voorzitter, mag ik even? Wij zoeken de minister niet als schuldige, maar als er in onderwijsland 100 mln. verkeerd wordt toegedeeld, willen wij dat hier in de Kamer weten. Wij willen dan het rapport zien. De minister doet alsof het zijn initiatief was, maar het was de TU Delft die erachter kwam en de ambtenaren van de minister wakker heeft gemaakt. Dat is de historie. Ik vind dus dat de minister antwoord moet geven op vragen. Waarom laat hij geld zitten bij universiteiten die te veel hebben gekregen, zonder tegenprestatie? Waarom moet het bij anderen veertien jaar duren, ook al gaan zij akkoord? Ik vind het slecht dat universiteiten zo lang op hun geld moeten wachten, nu er zo veel studenten zijn. Wat doen wij met de rente en klopt het dat een potje, waarin de minister misschien maar heel weinig ruimte heeft, voor al zijn opvolgers tot over veertien jaar helemaal is uitgekleed?

Minister **Plasterk**: Het heeft alleen zin om eerlijk antwoord te geven wanneer u mijn antwoorden ook vertrouwt. Ik heb zojuist gezegd dat de TU Delft akkoord is. Nu u dat betwist, vraag ik u, ermee akkoord te gaan dat ik de Kamer een afschrift geef van een brief van twee weken geleden, waarin de Technische Universiteit Delft schrijft dat men akkoord is met de afspraken die daarover zijn gemaakt. Die brief overhandig ik bij dezen aan de Kamerbode.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat er geen bezwaar tegen bestaat dat de brief van de TU Delft, die de minister zojuist aan de Kamerbode heeft overhandigd, ter inzage wordt gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Kamer.

(Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.)

Minister **Plasterk**: Ik heb antwoord gegeven op de vraag waarom een en ander niet aan de Kamer is gemeld; het is de Kamer wel gemeld. Ik heb toegezegd, het rapport van Deloitte aan de Kamer toe te sturen. Naar aanleiding van de vraag of er te veel is betaald heb ik uitgelegd,

Plasterk

hoewel het kort moest, hoe het is gebeurd en dat het niet is terug te vorderen. Ik heb toegelicht dat het mij niet verstandig lijkt om niet uit te keren wat te weinig is betaald, omdat dit ten koste gaat van de studenten in Delft, Leiden, Amsterdam en nog een paar universiteiten. Ik heb gezegd dat een en ander gedekt is door artikel 7 van de Rijksbegroting. Het was al een aantal jaren voorzien dat er wellicht wat frictiekosten zouden ontstaan.

De **voorzitter**: En wat betreft de rentelasten?

Minister **Plasterk**: Die zitten erin verspijkerd. Het gaat ook niet om een heel groot bedrag. Nogmaals, het is – eenmalig – alles bij elkaar 97 mln.

De heer **Dibi** (GroenLinks): Ik vertrouw op de antwoorden van de minister, maar ik vind het toch merkwaardig dat deze rekenblunder wordt gebagatelliseerd als iets wat niet helemaal budgettair neutraal uitpakt. Het gaat niet om een broodje haring, maar om 40 mln., die de TU Delft is misgelopen, maar wellicht hard nodig heeft. Ik neem aan dat de minister alles op alles gaat zetten om dit bedrag terug te betalen binnen de acht jaar die men eist. Waarom gaat er geld extra naar universiteiten en vraagt de minister niet wat de tegenprestatie is? Waarom probeert hij dit geld niet terug te krijgen?

Minister **Plasterk**: De tegenprestatie houdt in dat de universiteiten van dit geld onderwijs geven. Het wordt rechtmatig en doelmatig aangewend. Op uw eerste vraag, namelijk of ik kan toezeggen dat ik dit geld zal vergoeden, heb ik zojuist al geantwoord: jazeker, dat zeg ik toe. Ik heb afspraken gemaakt, waar de handtekeningen van de universiteiten en van mij onder staan, over het bedrag en het tempo waarin wij dat terugbetalen. Ik heb daarin zelfs de inspanningsverplichting opgenomen om het minimaal in veertien jaar te doen, maar ik leg mij erop vast om het zo mogelijk in tien jaar te doen.

De heer **Jasper van Dijk** (SP): De stijging van het aantal studenten is waarschijnlijk erg hoog. Mogelijk zijn er een kwart meer studenten dan vorig jaar. In combinatie met de problemen waarover u het zojuist had, is dat dus nog ernstiger voor bijvoorbeeld de TU Delft. In antwoord op mijn vragen zegt u: ik zal bezien of ik er bij de voorjaarsnota iets aan kan doen. Zou het u echter niet passen om te zeggen: natuurlijk gaan wij in het voorjaar, bij de voorjaarsnota, regelen dat de universiteiten worden gecompenseerd voor de massa extra studenten, die een groot succes vormen?

Minister **Plasterk**: De vragen die de heer Pechtold heeft gesteld hebben betrekking op het verdelingsmodel, waarbij tussen de universiteiten een lumpsum wordt verdeeld. Dat staat in geen relatie tot de studenten-aantallen. Wij hebben het nu dus alleen over de gevolgen van het invoeren van de BaMastructuur voor de verdeling van het bedrag voor het hoger onderwijs over de diverse universiteiten.

De heer **Zijlstra** (VVD): Ik heb vandaag in elk geval weer wat geleerd: 100 mln. is slechts een frictiebedrag. Dat zullen wij onthouden als wij het weer over de onderwijsbegroting hebben.

Ik heb nog één vervolgvraag aan de minister. Welke rapporten, onderzoeken en andere gevoelige zaken, die hij eigenlijk al naar de Kamer had moeten sturen, liggen nog op het bureau van de minister?

Minister **Plasterk**: Ik neem de aanneming niet over dat er hier iets ligt wat ik eigenlijk al had moeten sturen. Ik heb toegezegd het rapport van Deloitte te zullen toesturen. Vorige week heb ik van de laatste universiteit een rapport ontvangen over de manier waarop wij met de conclusies omgaan. Ik heb al toegezegd dat ik het complete pakket, dus zowel het rapport als de consequenties die ik daaraan heb verbonden, aan de Kamer zal toesturen. Dus dan ligt er niets meer.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Bosma, Atsma, Jonker, Knops en Van Toorenburg;

Eijsink en Van der Ham, de gehele week.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de Voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Nicolai tot plaatsvervangend lid in de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van het lid De Wit stel ik voor, zijn moties op stuk 31700-VI, nr. 36 en 31386, nr. 13 opnieuw aan te houden. Dit betekent dat de in de artikel 69, tweede lid, genoemde termijn van twee maanden voor deze moties opnieuw gaan lopen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Fritsma. Hij heeft twee verzoeken en doet die na elkaar.

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. Mijn eerste verzoek betreft het op de plenaire agenda plaatsen van het verslag van het AO over de shariarechtspraak.

De **voorzitter**: Ik constateer dat geen der leden het woord wenst over dit verzoek. Wij zullen het VAO niet volgende week, maar de week daarna toevoegen aan de agenda.

De heer **Fritsma** (PVV): Voorzitter. Ik wil ook graag een debat met de minister voor WWI over de financiële gevolgen van de massa-immigratie en de weigering van het kabinet om daarover vragen te beantwoorden. Dat bleek ook uit de brief die wij afgelopen vrijdag over dit onderwerp hebben ontvangen.